

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР
Кафедра методики позакласної та позашкільної роботи

Тема курсової роботи:
«Розбудова системи забезпечення якості освіти в закладах позашкільної
освіти»

Виконав: Білоус В. П.,
заступник директора з НВР
позашкільного навчального закладу
м. Черкаси «Центр туризму, краєзнавства,
екскурсій та спорту учнівської молоді»

Київ-2022

Зміст

Вступ.....	3 ст.
Основна частина.....	5 ст.
Висновки.....	24 ст.
Список використаних джерел.....	27 ст.

Вступ.

Метою внутрішньої системи забезпечення якості освіти є підвищення якості освітньої діяльності та якості освіти, проведення моніторингу технологій навчання, та ресурсного потенціалу закладу, проведення спостереження за станом соціально-психологічного середовища та здійснення контролю стану прозорості освітньої діяльності, оприлюднення інформації щодо її результатів.

Для здійснення забезпечення якості освіти потрібно:

- здійснювати контроль виконання чинного законодавства в галузі освіти, нормативних документів та рішень педради закладу;
- вивчати результати педагогічної діяльності, виявляти позитивні і негативні тенденції в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій;
- збирати, обробляти та накопичувати інформацію для підготовки проектів рішень;
- аналізувати результати реалізації наказів і розпоряджень по закладу;
- надавати методичну допомогу педагогічним працівникам;
- здійснювати контроль за дотриманням академічної доброчесності в закладі;
- здійснювати контроль за створенням умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами;
- оптимізувати освітнє середовище закладу;
- створити умови для підвищення рівня професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників.

Внутрішня система забезпечення якості в закладі включає в себе стратегію та процедури забезпечення якості освіти, планування освітнього процесу, систему та механізми забезпечення академічної доброчесності.

Стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, систему та механізми забезпечення академічної доброчесності схвалює педагогічна рада закладу та затверджує наказом директор.

Самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти за процедурами, визначеними в цьому Положенні, здійснюється щороку в травні — червні.

Учасниками самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти є керівництво закладу, педагогічні працівники, здобувачі освіти, їхні батьки або інші законні представники.

Контроль внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснює директор, за його дорученням заступник директора з навчально-виховної роботи або створена з цією метою комісія. Як експерти до участі в контролі можуть залучатися сторонні компетентні організації й окремі фахівці.

Для забезпечення керування процесом вивчення якості освітньої діяльності та якості освіти директором призначається відповідальна особа — заступник директора з навчально-виховної роботи.

Основна частина.

Стратегія забезпечення якості освіти ґрунтується на таких принципах, як відповідність Державним стандартам позашкільної освіти, відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, системність в управлінні якістю освітньої діяльності та якості освіти та здійснення обґрунтованого моніторингу якості освітнього процесу.

Стратегію та процедури забезпечення якості освіти організовує керівник закладу освіти. Керівник закладу освіти проводить контроль рівня знань, умінь і навичок здобувачів освіти, оприлюднює критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти, забезпечує необхідні ресурси для організації освітнього процесу, забезпечує наявність інформаційних систем для ефективного управління закладом, розробляє та оприлюднює критерії, правила і процедури діяльності педагогічних працівників.

Забезпечення якості освіти ґрунтується на процесному підході, що розглядає діяльність закладу як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю.

Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі є:

- гарантування якості освіти;
- формування довіри суспільства до позашкільної освіти;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти;
- допомога суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

Об'єктами внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- освітній процес (гурткові заняття);
- результати виховної діяльності;
- методична робота;
- робота з батьками.

Суб'єктами внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- члени адміністрації: директор закладу;
- особи, що мають відповідні повноваження згідно з посадовими інструкціями і/або функціональними обов'язками.

Система внутрішнього забезпечення якості передбачає контроль за:

- виконанням Законів України «Про освіту» та «Про позашкільну освіту»;
- використанням методичного забезпечення в освітньому процесі;
- реалізацією затверджених освітніх програм і навчальних планів,
- дотриманням затверджених навчальних графіків;
- реалізацією права вихованців на одержання якісної освіти;
- веденням документації гуртків (календарно-тематичне планування, журнали обліку навчальних занять, плани занять керівників гуртків);
- організацією учнівського самоврядування;
- профілактикою булінгу серед вихованців;
- попередженням дитячого травматизму;
- дотриманням статуту, правил внутрішнього трудового розпорядку й інших локальних актів закладу;
- охороною життя та здоров'я учасників освітнього процесу;
- виконанням прийнятих колективних рішень, нормативних актів;
- станом методичної роботи;
- раціональним використанням наочного приладдя, ТНЗ, ІКТ-технологій;
- станом спільної роботи закладу та громадськості;
- іншими питаннями в рамках компетенції адміністрації.

Можемо виділити наступні методи контролю за результатами освітньої діяльності:

- спостереження;
- усне опитування;
- письмове опитування;
- комбінована перевірка;
- бесіда, анкетування, тестування;
- перевірка документації.

Директор закладу забезпечує функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти та здійснює контроль за її діяльністю та координує роботу внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу. Як експерти до участі в контролі можуть залучатися сторонні компетентні організації й окремі фахівці.

Підставами для проведення контролю є атестація педагогічних працівників, плановість контролю та перевірка стану справ для підготовки управлінських рішень. А результати контролю оформлюються у вигляді аналітичної довідки чи наказу, в яких указується:

- мета контролю;
- строки;
- склад комісії;
- яка робота проведена у процесі контролю (відвідані заняття, переглянута документація гуртка, проведені співбесіди);
- констатація фактів, що виявлені;
- висновки;
- рекомендації або пропозиції;
- де підбиті підсумки контролю (засідання методичних об'єднань, нарада при директору, нарада при заступнику директора, індивідуально тощо).

Педагогічний працівник, який підлягає контролю, має право знати строки контролю та критерії оцінки його діяльності, мету, зміст, види, форми та методи контролю та вчасно знайомитися з висновками та рекомендаціями адміністрації.

За підсумками контролю з метою забезпечення якості освіти у залежності від його форми, цілей і задач, а також з урахуванням реального стану справ проводяться засідання педагогічної або наради при директорові, який за результатами контролю з метою забезпечення якості освіти приймає відповідне рішення в межах своєї компетенції.

Періодичність та види контролю визначаються адміністрацією закладу самостійно на навчальний рік (відповідно до річного плану роботи) у міру

необхідності отримання об'єктивної інформації про реальний стан справ та результати діяльності працівників і доводяться до відома колективу.

Основні види оцінювання здобувачів освіти — поточне та підсумкове. Поточний контроль здійснюють шляхом виконання різних видів завдань, передбачених навчальною програмою, зокрема для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти протягом семестру.

Окрім того, поточний контроль здійснюють під час практичних занять, а також за результатами перевірки завдань.

Результати моніторингу можуть оприлюднюватися на офіційному вебсайті закладу.

Освітній процес неможливий без мотивації вихованців до навчання, яка сприяє гармонійному розвитку дитини, а також є рушійною силою удосконалення особистості в цілому. Формування відповідального ставлення до навчання відіграє важливу роль у підготовці гуртківців до самостійного життя, тому що навчання — головна праця вихованців. Розвиток відповідального ставлення до навчання здійснюється за умови виконання ряду організаційних та методичних кроків, наприклад:

- активізація участі вихованців у організації своєї навчальної діяльності;
- наявність чітких критеріїв оцінювання навчальних досягнень гуртківців;
- можливість вибору вихованцями власного освітнього напрямку;
- заохочення і позитивне оцінювання роботи вихованців. Надання

конструктивного відгуку.

Методами контролю стану гурткової роботи є:

- індивідуальна бесіда (з керівниками гуртків, їхніми колегами, гуртківцями, батьками);
- вивчення документації (журналів гурткової роботи, щоденних планів (конспектів) гурткових занять, програм та планів гуртків, журналів практичних і дослідницьких робіт, щоденників спостережень, робочих планів дослідів, польових журналів, планів організації та проведення масових природоохоронних конкурсів, журналів обліку виконаних

природоохоронних акцій, операцій, журналів та фотоальбомів обліку виконаних робіт, карток та каталогів рослин (відкритого, закритого ґрунтів), тварин мікрозоопарку, експонатів природничо-краєзнавчого музею, розробок масових заходів, лекцій, практикумів тощо).

- фронтальне і поточне анкетування керівників гуртків;
- інтерв'ювання;
- діагностичне анкетування;
- анкетування гуртківців, батьків;
- психолого-педагогічні спостереження за роботою керівників гуртків (заняття гуртків, виховні масові заходи);
- підсумкова бесіда за результатами навчально-виховного процесу;
- проведення адміністративно-рейтингового тестування та оцінювання рівня діяльності керівників гуртків.

Види внутрішнього контролю є такі:

- попереджувальний — ознайомлення із щоденним планом роботи гуртка;
- документальний — перевірка журналів гурткової роботи, щоденних планів конспектів гурткового заняття, ведення необхідної документації роботи гуртка;
- оглядовий — знайомство з роботою молодих педагогів;
- персональний — вивчення системи роботи педагога, що атестується;
- тематичний — відвідування занять гуртків, виховних заходів із метою оцінки ефективності методів навчання і виховання, вибраних форм заняття гуртка та ін.;
- епізодичний — відвідування занять гуртка, виховних заходів із метою перевірки готовності керівника гуртка до їх проведення;
- цільовий — відвідування занять гуртка, виховних заходів із метою вивчення педагогічної майстерності педагога, сформованості знань, умінь, практичних навичок гуртківців;
- адміністративний — під час вивчення питання, що виноситься на розгляд педагогічної і методичної рад;
- фронтальний — вивчення системи роботи педагога. занять гуртка (розвиток

- мислення, уваги, пам'яті, волі, творчості, допитливості, зацікавленості та ін.);
- взаємний — відвідування занять педагогами у присутності адміністрації;
  - фрагментарний — відвідування занять, виховних заходів із метою втілення у практику роботи рішень педагогічних рад, методичних рекомендацій тощо;
  - паралельний — відвідування занять у 2—3-х однопрофільних гуртках, в однакових вікових групах, але в різних педагогів.

Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень вихованця.

Результати освітньої діяльності вихованців на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень вихованців є:

- контролююча — визначається рівень досягнень вихованців, рівень засвоєння нових знань;
- навчальна — організація підсумкової роботи, сприяє повторенню, поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню вмінь і навичок;
- діагностуюча і коригуюча — з'ясування труднощів, які виникають у гуртківців під час навчання, виявлення прогалин у знаннях гуртківця та внесення педагогом певних коректив;
- стимулюючо-мотиваційна — підсумкова робота розвиває відповідальність у вихованців, спонукає їх до змагань, формує позитивний мотив до творчості;
- виховна — формує у гуртківців вміння відповідально і зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю і самоконтролю, сприяє розвитку активності та системності у відвідуванні занять гуртка.

Участь вихованців у заходах, відповідно свого напрямку гуртка та їх досягнення — це другий показник роботи вихованців.

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

- освітній рівень;

– вміння педагога планувати свою діяльність та аналізувати її результативність;

– використання компетентнісного підходу до навчання та реалізація індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти;

– результати атестації, сертифікації;

– підвищення рівня професійної компетентності та майстерності;

– участь у розробці авторських програм та (або) навчальних посібників, затверджених (схвалених) в установленому порядку;

– наявність методичних розробок, статей тощо;

– участь в інноваційній роботі, втілення освітніх проектів.

– провадження експертної діяльності.

Оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників відбувається у способи:

– вивчення документації;

– спостереження за навчальним заняттям;

– інтерв'ю за результатами спостереження за навчальним заняттям;

– анкетування здобувачів освіти та їхніх батьків, інших законних представників;

– ведення діагностичних карт.

У листі МОН України від 04.11.2019 № 19-683 встановлено мінімальні вимоги щодо обсягу (кількості годин) підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів позашкільної освіти та не менше ніж:

– 24 години, якщо завершення атестації припадає на 2020 рік;

– 48 годин, якщо завершення атестації припадає на 2021 рік;

– 72 годин, якщо завершення атестації припадає на 2022 рік;

– 120 годин, якщо завершення атестації припадає на 2023 рік та

наступні роки.

Оприлюднюватись освітні ресурси можуть на сайті закладу освіти, освітніх сайтах, фахових виданнях, матеріалах конференцій, збірниках наукових праць тощо. Обмін досвідом сприяє професійному зростанню педагогів.

Якісний виховний процес має ґрунтуватись насамперед на особистому прикладі учителя та використанні виховної складової змісту навчальних предметів і курсів. Ефективність виховного процесу неможлива без атмосфери довіри, доброзичливості, взаємної підтримки.

Основні аспекти виховання, які забезпечуються під час проведення навчальних занять:

- повага гідності, прав і свобод людини;
- повага до культурної багатоманітності;
- визнання цінності демократії, справедливості, рівності та верховенства права;
- розвиток громадянської свідомості та відповідальності;
- розвиток навичок критичного мислення;
- розвиток навичок співпраці та командної роботи;
- формування здорового і екологічного способу життя;
- статеve виховання– та виховання гендерної рівності;
- інші виховні аспекти.

Професійний розвиток педагога це безперервний системний процес:

Оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу відбувається у способи:

- вивчення документації, зокрема Стратегії розвитку, Статуту закладу, річному плану роботи закладу на рік, протоколів засідань педагогічної ради, наказів керівника з питань основної, адміністративно-господарської діяльності та кадрових питань;
- анкетування педагогічних працівників, вихованців та їхніх батьків, інших законних представників.

Важливою складовою є дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками, що передбачає:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України;

- утвердження позитивного іміджу закладу, примноження його традицій;

- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;

- запобігання корупції, хабарництву;

- збереження, поліпшення та раціональне використання навчально-матеріальної бази закладу;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм про авторські права;

- надання правдивої інформації про методики і результати власної навчальної (творчої, наукової) діяльності;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами позашкільної освіти;

- об'єктивне й неупереджене оцінювання результатів навчання;

- надання якісних освітніх послуг з використанням у практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право;

- особисту присутність на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;

- користування інфраструктурою закладу за призначенням;
- сприяння збереженню та примноженню традицій закладу, підвищення престижу власними досягненнями в навчанні, спорті, творчості.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (творчої) діяльності та організації освітнього процесу. Формами обману є, зокрема академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу можуть бути притягнуті до такої відповідальності:

- при необ'єктивному оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання;
- спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих ідей, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- надання освітніх послуг за певну незаконну винагороду матеріального чи нематеріального характеру залежно від розміру, об'єму є підставою для притягнення педагогічного працівника до відповідальності судом першої інстанції.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнуті до такої відповідальності:

- повторне проходження оцінювання;

- при моніторингу якості знань не зараховуються результати, конкурсах, змаганнях, квестах – робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування здобувач освіти не допускається до участі в інших конкурсах.

Заступник директора, що відповідає за організацію методичної роботи в закладі забезпечує шляхом практикумів, консультацій та інших індивідуальних та колективних форм навчання з педагогічними працівниками створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня з метою попередження порушень академічної доброчесності.

Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти та їх батьками щодо етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (порушення правил оформлення, цитування, посилання на джерела інформації).

Комісія з питань академічної доброчесності - це незалежний орган, що діє в закладі з метою забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу морально-етичних та правових норм.

До складу комісії входять представники самоврядування здобувачів освіти та педагогічного колективу. Склад комісії погоджується рішенням педагогічної ради, а термін повноважень комісії – 1 рік.

Комісія розглядає питання порушення морально-етичних норм поведінки та правових норм за потребою або ж заявою учасників освітнього процесу та звітує про свою роботу раз на рік.

Механізм забезпечення академічної доброчесності функціонує відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту» та Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у закладі, схваленого педагогічною радою.

Для відстеження результатів навчання вихованців у закладі проводиться:

- моніторинг навчальних досягнень вихованців — один раз на семестр;
- моніторинг наступності між напрямками освітнього процесу за окремим планом — на початку та наприкінці навчального року.

Мета внутрішнього моніторингу:

- систематичне відстеження і коригування результатів навчання;
- перевірка відповідності змісту освіти сучасним вимогам суспільства;
- удосконалення педагогічних технологій;
- удосконалення діяльності закладу, вироблення та коригування управлінських рішень;
- планування та прогнозування стратегії розвитку закладу;
- визначення позитивного іміджу, престижності та конкурентоспроможності закладу.

Основними завданнями моніторингу є:

- виявлення типових ознак успіху та недоліків управлінської і педагогічної діяльності;
- визначення якості навчальних досягнень вихованців, рівня їхньої соціалізації;
- вивчення зв'язку між навчальними досягненнями вихованців і результатами роботи педагогів;
- оцінювання якості кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, ресурсного забезпечення закладу;
- виявлення і оцінювання відповідності фактичних результатів діяльності педагогічної системи її кінцевій меті;
- виявлення ознак успіху та недоліків управлінської і педагогічної діяльності.

Основні напрями моніторингу:

- дотримання законодавства у сфері освіти;
- оснащеність освітнього процесу;
- рівень навчальних досягнень;
- професіоналізм педагогічних працівників;

- організація управлінської діяльності;
- ефективність виховних систем;
- виконання соціального замовлення;
- забезпечення доступності освіти.

Об'єктом моніторингу може бути: освітнє середовище, різні види діяльності учасників освітнього процесу (навчальна, викладацька, організаційна, управлінська), освітні та управлінські процеси в закладі, матеріально-технічні, санітарно-гігієнічні, нормативно-правові, кадрові, фінансові, навчально-методичні умови здійснення освітньої та управлінської діяльності, стан організації освітнього процесу у закладі, результати навчання та розвитку здобувачів освіти, формування їх компетентностей.

Суб'єктами моніторингу виступають адміністрація закладу та моніторингова група, відповідно до наказу по закладі. А учасниками дослідження моніторингу є здобувачі позашкільної освіти, педагогічні працівники, батьки, інші законні представники здобувачів освіти.

Виділяють три етапи моніторингових досліджень:

- підготовчий, передбачає постановку мети, визначення об'єкта спостереження, встановлення термінів проведення моніторингу, вивчення відповідної літератури, підбір інструментарію;
- практичний: збір інформації через проведення інтерв'ю, анкетувань, спостережень за навчальними заняттями, проведення тестових робіт;
- аналітичний: аналіз і систематизація інформації, розробка рекомендацій та пропозицій, формування висновків.

Основними формами моніторингу є:

- безпосереднє одержання інформації від учасників дослідження (спостереження, інтерв'ю);
- опосередковане одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій та/або електронній формі);
- одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації).

Види моніторингу:

1. За цілями проведення:

- інформаційний (регулярний збір інформації на визначені теми з різних джерел, зокрема, із законодавчих актів, положень, наказів, методичних видань, класних журналів, сайтів освітніх установ та громадських організацій, що дозволяє скорегувати програму розвитку закладу позашкільної освіти, навчальні плани);
- діагностичний моніторинг (збирання та узагальнення інформації за певними показниками з метою вивчення конкретних освітніх проблем (визначення рівня навченості учнів конкретної вікової групи, вимірювання рівня сформованості конкретних компетентностей, особистісного розвитку учнів, готовності школи до профільного навчання та інші);
- управлінський (відстеження й оцінка ефективності, наслідків і вторинних ефектів прийнятих рішень, розроблених програм);

2. За засобами, що використовуються:

- педагогічний (дидактичний, освітній, виховний (вивчення рівня навченості та якості виховання здобувачів освіти, якості змісту освіти, якості викладання, умов, що забезпечують можливості навчання, виховання та самовиховання особистості));
- психологічний (вивчення пізнавальної сфери, емоційної рівноваги, моральних ресурсів (визначення обсягів та якості забезпечення закладу матеріально-технічними, фінансовими, науково-методичними та іншими ресурсами));
- кадровий (вивчення кадрового складу педагогів, процесу та результатів підвищення кваліфікації педагогів);
- управлінський (оцінювання якості та ефективності управління закладом).

Методи моніторингу – спостереження, анкетування, інтерв'ю, тестування, аналіз статистичних даних, аналіз документів, соціологічне дослідження та самооцінка.

Організація роботи та загальне керівництво щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію закладу, а робота з проведення внутрішнього моніторингу здійснюється адміністрацією та методичною радою закладу.

Моніторингові дослідження керівник гуртка координує та узгоджує з керівником методичного об'єднання, головою методичної ради, адміністрацією закладу. Для проведення моніторингових досліджень використовуються тільки апробовані технології (інструментарії).

Педагогічні працівники несуть відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу.

Керівник методичного об'єднання несе відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу на рівні свого методичного об'єднання.

Результати моніторингових досліджень педагогів узагальнюються за узгодженою формою. Узагальнення моніторингових досліджень на рівні закладу проводить адміністрація або методична рада закладу.

Аналіз та обговорення підсумків моніторингових досліджень проводяться щороку на засіданнях методичних об'єднань, педагогічної ради, нарадах при директорові. Матеріали моніторингових досліджень зберігаються протягом року.

Моніторинг може проводитись як під час освітнього процесу, так і в інший час.

Відповідальність за організацію роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію закладу.

Адміністрація закладу:

- забезпечує виконання покладених на неї завдань з питань здійснення внутрішнього моніторингу відповідно до Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», нормативно-правових актів щодо організації освітнього процесу, проводить внутрішній моніторинг, координує і контролює діяльність щодо забезпечення об'єктивності, валідності, надійності, врахування психолого-педагогічних особливостей, систематичності, гуманістичної спрямованості;

- проводить єдину науково-методичну політику з питань здійснення внутрішнього моніторингу, впровадження нових технологій діагностування, направлених на забезпечення синхронності процесів спостереження, замірювання, отримання на цій основі знань про стан об'єкта з подальшим моделюванням, прогнозуванням та прийняттям відповідного управлінського рішення;
- забезпечує опрацювання та прийняття нових, перегляд і скасування попередніх методик щодо здійснення внутрішнього моніторингу, здійснює контроль за їх виконанням;
- веде облік моніторингових досліджень;
- організовує підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань здійснення моніторингових досліджень;
- організовує і проводить наради, конференції, семінари, виставки з питань моніторингу;
- бере участь у міжнародному співробітництві з питань моніторингових досліджень.

Учасники дослідження повинні:

- дотримуватися вимог проведення моніторингу, про які вони були поінформовані;
- виконувати інструкції осіб, які проводять моніторинг, щодо процедури моніторингу;
- виконувати завдання, оформляти виконану роботу згідно із правилами, визначеними в інструкції до неї;
- після завершення часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), повернути матеріали моніторингу особам, які проводять моніторинг;
- дотримуватися правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності;
- виконувати роботу (завдання) на робочому місці, визначеному суб'єктом моніторингу.

Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах. Дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань, нарадах при директорові, засіданнях методичної ради закладу, педрадах.

За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

Періодичність проведення моніторингових досліджень визначається адміністрацією закладу.

Особи, що здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації та несуть персональну відповідальність за обробку даних моніторингу, їх аналіз та використання, поширення результатів.

З урахуванням змін, що відбуваються в освіті, можливий перегляд системи показників моніторингу та вдосконалення методів і напрямків досліджень.

За результатами моніторингу готуються аналітичні матеріали. Зазначені матеріали включають аналітичну інформацію та пропозиції з питань, вирішення яких знаходиться в компетенції органів управління освітою. Моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації. Зберігання та оперативне використання інформації здійснюється за допомогою електронного зв'язку й регулярного поповнення електронних баз даних.

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб, визначені в індивідуальній програмі розвитку.

Категорії осіб з особливими освітніми потребами визначаються актами Кабінету Міністрів України.

Заклад (за потреби) створює інклюзивні групи для навчання осіб з особливими освітніми потребами. У разі звернення батьків така група утворюється в обов'язковому порядку.

Для навчання осіб з особливими освітніми потребами враховуються відповідні аспекти, такі як облаштування освітнього середовища (доступність) та забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та допоміжними засобами навчання відповідно до потреб здобувача освіти.

Заклад забезпечує збір, аналіз і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньою діяльністю та освітніми програмами на основі використання інформаційних систем. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі сприяють додатки Google.

Система електронного документообігу забезпечує єдиний механізм у роботі з документами, унеможлиблює їх дублювання, допомагає ефективно здійснювати їх пошук, володіючи мінімальною інформацією про них, надає можливість паралельного виконання операцій, що дозволяє скоротити час руху документів і підвищити оперативність їх виконання. Інформаційні системи дозволяють забезпечити моніторинг якості діяльності закладу та приймати ефективні управлінські рішення щодо її вдосконалення.

Публічність інформації про діяльність закладу забезпечується згідно з Законами України «Про освіту» «Про позашкільну освіту» та іншими нормативно-правовими актами. На офіційному сайті закладу розміщується інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню. Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті закладу, систематично оновлюється.

На сайті також має бути розміщено:

- статут закладу;
- ліцензія на впровадження освітньої діяльності;
- структура та органи управління закладу;
- кадровий склад закладу;
- освітні програми, що реалізуються в закладі;

- мова освітнього процесу;
- наявність вакантних посад;
- матеріально-технічне забезпечення закладу;
- річний звіт про діяльність закладу;
- правила прийому до закладу;
- умови доступності закладу для навчання осіб з особливими потребами.

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога.

Висновки.

Механізми реалізації передбачають здійснення періодичного оцінювання за напрямами оцінювання відповідальними посадовими особами і представниками громадських структур закладу освіти на основі визначених методів збирання інформації та відповідного інструментарію. Отримана інформація узагальнюється, відповідний компонент оцінюється, після чого зазначені матеріали передаються дирекції закладу для прийняття відповідного управлінського рішення щодо вдосконалення якості освіти.

Періодичність оцінювання. Визначається відповідно до частоти оцінювання (1 раз на п'ять років, 1 раз на 2 роки, 1 раз на рік, півріччя (семестр), квартал (чверть), щомісячно, щотижнево).

Відповідальні за оцінювання. Ними є не тільки члени адміністрації закладу освіти, а й представники колективу, громадських організацій закладу. Перелік таких осіб може виглядати так: директор, заступники директора, голови методичних об'єднань, педагогічні працівники, члени ради закладу, батьківського комітету, учнівського комітету тощо.

Рівень оцінювання. Рівень оцінювання як обов'язковий елемент механізму передбачає визначення рівня оцінювання: перший (високий); другий (достатній); третій (потребує покращення); четвертий (низький).

Управлінське рішення. Управлінське рішення приймається на основі аналізу отриманої інформації у вигляді наказу, рішення педагогічної ради, ради закладу, розпорядження, вказівки, письмового доручення, припису, інструкції, резолюції тощо і спрямоване на вдосконалення якості освіти.

Однією з важливих проблем забезпечення якості освітнього процесу в цілому залишається оцінка ефективності управління освітнім процесом зокрема, тому дана модель передбачає можливість вироблення своєї системи критеріїв, чинників, за якими можна оцінювати ефективність освітнього процесу, що дасть можливість вносити відповідні корективи в його організацію.

Рівень розвитку сучасної освіти вимагає від закладу високорозвиненого вміння обирати форми, методи, типи управління педагогічним колективом, ставити серйозні вимоги до його ділових та особистісних якостей.

Разом з тим, ефективність управлінської діяльності закладу характеризується станом реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступенем їх впливу на результативність освітнього процесу з урахуванням основних чинників, для яких проводиться самоаналіз:

- стратегічне планування розвитку закладу, основане на висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- річне планування розвитку навчального закладу формується на стратегічних засадах;
- здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів;
- реальне календарне планування враховує усі напрямки діяльності закладу та доводиться до відома усіх рівнів;
- забезпечення професійного розвитку педагогів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- поширення позитивної інформації про заклад (засобами веб-сайтів, інформаційних бюлетенів, громадських конференцій, семінарів, контактів з ЗМІ тощо);
- створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні). Наявність засобів для фізичного, інтелектуального розвитку учнів та педколективу;
- застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі та повсякденному житті;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників та громадськості.

Очікуваними результатами щодо створення та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти є підвищення якості освіти в закладі та забезпечення його сталого розвитку, надання підтримки учасникам освітнього процесу в підвищенні якості освіти та створення атмосфери довіри до закладу освіти серед педагогічних працівників, здобувачів освіти та їх батьків.

Список використаних джерел.

1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в ПНЗ м. Черкаси «ЦТКЕСУМ».
2. Закон України «Про освіту».
3. Закон України «Про позашкільну освіту».
4. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільної освіти (Наказ Державної служби якості освіти України від 07 грудня 2020 р. № 01-11/78).
5. Аналітичний звіт про проведення самооцінювання якості освіти у позашкільному навчальному закладі м. Черкаси «Центр туризму, краєзнавства, екскурсій та спорту учнівської молоді» за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти»